

**LANDSKRONA
STAD**

Beslutas av: Miljönämnden **Datum:** 2026-02-26

Dokumentet gäller för: Miljöförvaltningen

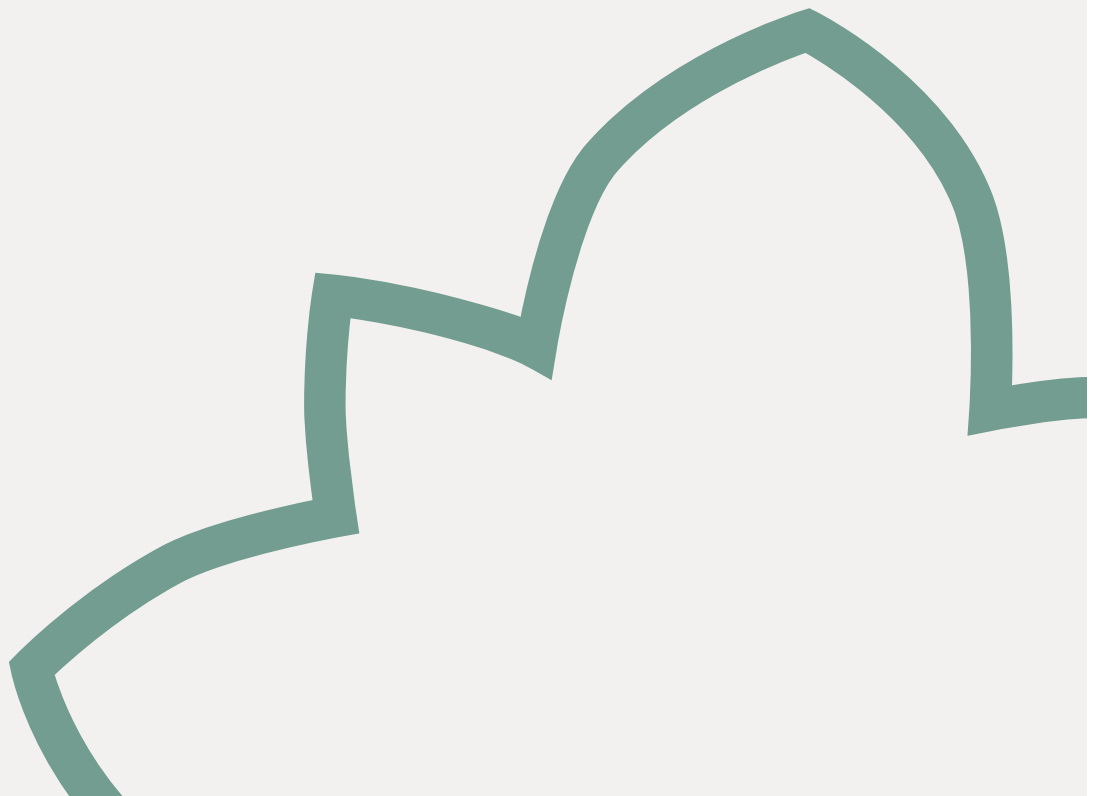
Dokumentansvarig: Miljöförvaltningen

Revideras: Vid behov

Diarienummer: 2026–196

Riktlinjer för serveringstillstånd

Riktlinje

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte	3
Alkohollagen	3
Ansökan om tillstånd och handläggningstider.....	4
Vilken servering avses?	4
Olika former av serveringstillstånd	4
Handläggningstider	5
Informationsskyldighet	6
Avgifter	6
Remissyttranden	7
Lämplighetsprövning och grundläggande förutsättningar	8
Krav på kök och mat	10
Gårdsförsäljningstillstånd	11
Tillfälliga serveringstillstånd	13
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten	13
Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap	14
Risk för alkoholpolitiska olägenheter	15
Serveringstider	16
Uteservering	18
Gemensamt serveringsutrymme	19
Provsmakningstillstånd	20
Cateringstillstånd	21
Ordning och nykterhet.....	22
Villkor vid beviljande av serveringstillstånd	23
Stadens tillsynsverksamhet.....	24

Inledning

Ett rikt och levande restaurangliv är ett viktigt inslag i ett levande samhälle. I dialog och samverkan med restaurangbranschen vill Landskrona stad bidra till att skapa goda restaurang- och boendemiljöer för medborgare och besökare i Landskrona. Samtidigt som restaurangägarna får bra förutsättningar att konkurrera på lika villkor. I Landskrona ska alkoholservering ske på ett ansvarsfullt och seriöst sätt. Landskrona stads alkoholpolitik har som mål att begränsa alkoholrelaterat våld, skador och andra konsekvenser orsakade av konsumtion av alkohol.

I Landskrona hanteras handläggningen av serveringstillstånd av individ- och familjenämnden, som i sin tur delegerat flera beslut till sitt arbetsutskott och i vissa fall till ansvariga tjänstemän. Det är tillståndsenheten som handlägger ärenden som gäller serveringstillstånd. Enheten ansvarar även för tillsyn över de restauranger som fått serveringstillstånd.

Syfte

Syftet med de kommunala riktlinjerna för serveringstillstånd är att skapa förutsägbarhet för de sökande, tydlighet i vilka som kan beviljas tillstånd samt verka för en likabehandling gällande ansökningar om serveringstillstånd inom staden. Riktlinjerna ska i korthet beskriva alkohollagen och kommunens aktuella uppfattning och ambitionsnivå.

Alkohollagen

Alkohollagen (2010:1622) är en social skyddslag och den finns främst för att begränsa alkoholens skadeverkningar. Det är huvudsakligen lagens 8 och 9 kapitel som berör alkoholservering och tillsynen av den. Skyddet för människors hälsa går enligt lagen före företagsekonomiska eller näringspolitiska intressen. En restriktiv alkoholpolitik har betydelse för människors, och framför allt ungdomars alkoholvanor. Bara de serveringsställen som uppfyller de krav lagen ställer ska kunna få tillstånd för alkoholservering. Tillståndshavaren ges med ett serveringstillstånd ansvar att inom givna ramar själv utforma sin verksamhet.

Miljöförvaltningens uppgift är att vägleda tillståndshavaren och kontrollera att reglerna följs. Servering av alkoholdrycker får bara ske på ett ansvarsfullt sätt som garanterar ordning och ansvarsfull servering och konsumtion av alkohol. Åldersgränser finns för att särskilt skydda yngre.

Ansökan om tillstånd och handläggningstider

Vilken servering avses?

Nästan all servering av alkoholdrycker kräver tillstånd av staden, vare sig serveringen är till allmänheten eller till slutna sällskap. Alla former av tillhandahållande av alkoholdrycker mot betalning, oavsett hur betalningen ser ut, räknas som servering. Det är inte heller tillåtet för den som har serveringstillstånd att bjuda på alkoholdryck.

Ärenden rörande serveringstillstånd och tillsyn av dessa handläggs av miljöförvaltningens utredningssekreterare. Utredningssekreterare gör en särskild prövning av varje ärende vid varje ansöknings- och anmälningstillfälle. Miljönämnden, eller i vissa fall ansvarig tjänsteman, beslutar om serveringstillstånd.

Olika former av serveringstillstånd

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd beviljas för servering till allmänheten eller till slutna sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse enstaka tidsperioder eller ett enstaka tillfälle, ett så kallat tillfälligt serveringstillstånd. Till slutna sällskap kan man också söka serveringstillstånd för catering. Tillverkare av alkoholdrycker med råvaror som producerats på egen gård kan söka stadigvarande serveringstillstånd för provsmakning. Restauranger, som redan har serveringstillstånd, kan söka serveringstillstånd för en gemensam yta.

Serveringstillstånd behövs inte om samtliga tre punkter nedan är uppfyllda:

- Serveringen sker vid ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer.
- Serveringen anordnas utan vinstintresse och medför inte andra kostnader för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna. Det får inte finnas ett vinstintresse av något slag, vare sig från försäljning av dryckerna eller från någon annan del av arrangemanget. Det betyder att man inte heller kan ha som syfte att skapa välvilja. Inget kommersiellt syfte får finnas, utan det kan enbart vara fråga om ett helt privat arrangemang. Det innebär också att ett sådant arrangemang inte kan marknadsföras till allmänheten.
- Serveringen anordnas i andra lokaler än sådana där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker.

Riksdagen beslutade 23 april 2025 att från och med 1 juni 2025 till 1 juni 2031 införa gårdsförsäljningstillstånd för småskalig försäljning av alkoholdrycker. Enligt 5 a kapitlet 1 § alkohollagen krävs det tillstånd för gårdsförsäljning. *Lag (2025:299)*. Enligt 5 a kapitlet 12 § avser ett gårdsförsäljningstillstånd viss tid och får som längst gälla till och med den 31 maj 2031.

Handläggningstider

Lagrum

Enligt 5 § alkoholförordningen (2010:1636) ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd eller gårdsförsäljningstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Finns det särskilda skäl får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Detta anger kommunens bortre tidsgräns men Landskrona stad har som ambition att alltid handlägga ärenden inom åtta veckor från det datum då ansökan är komplett. Sökande ska alltid meddelas om handläggningstiden väntas bli längre än i standardfallen.

Riktlinjer

- Vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd, gårdsförsäljningstillstånd, provsmakningstillstånd eller cateringstillstånd är normal handläggningstid åtta veckor från det datum då ansökan är komplett.
- Vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten är normal handläggningstid sex veckor från det datum då ansökan är komplett.
- Vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap är normal handläggningstid två veckor från det datum då ansökan är komplett.
- Vid ansökan om tillfälligt provsmakningstillstånd är normal handläggningstid fyra veckor från det datum då ansökan är komplett.
- Vid anmälan av cateringlokal är normal handläggningstid en vecka från det datum då ansökan är komplett.
- Den som ansöker om ett stadigvarande serveringstillstånd kan inte beviljas tillfälligt serveringstillstånd i verksamheten under tiden ansökan om stadigvarande serveringstillstånd utreds.

Informationsskyldighet

Lagrum

Enligt 8 kap 9 § alkohollagen ansvarar kommunen för att informera om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen.

Riktlinjer

- På Landskrona stads hemsida (landskrona.se) ska finnas tillgänglig information om hur man ansöker om serveringstillstånd samt kortfattad information om vad som krävs för att beviljas tillstånd. Det ska även finnas information om handläggningstider och aktuella ansökningsavgifter.
- På Landskrona stads hemsida ska finnas digitala tjänster för ärenden enligt alkohollagen.
- Landskrona stads riktlinjer för serveringstillstånd ska hållas uppdaterade och finnas tillgängliga på kommunens webbplats.
- Miljöförvaltningen ska samverka med restaurangbranschen för att skapa goda restaurang- och boendemiljöer. I Landskrona görs detta bland annat genom att erbjuda restaurangbranschen utbildning i ansvarsfull alkoholservering.
- Den som ansöker om tillstånd för alkoholservering eller provsmakning eller gårdsförsäljning ska enligt 8 kapitlet 12 § alkohollagen resp. 5 a kapitlet 8 § alkohollagen göra ett kunskapsprov om alkohollagstiftningen. Folkhälsomyndigheten ansvarar och tillhandahåller detta prov. I Landskrona görs provet på plats hos miljöförvaltningens utredningssekreterare och tre försök ingår i ansökningsavgiften.

Avgifter

Lagrum

Kommunen har enligt 8 kap 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har provsmaknings- eller serveringstillstånd. Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd enligt 5 a kapitlet 17 § alkohollagen. Kommunen får också ta ut en avgift för tillsyn enligt 9 kap. av den som har tillstånd att bedriva gårdsförsäljning.

Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (2017:725).

Riktlinjer

- Information om aktuella avgifter ska finnas tillgänglig på Landskrona stads hemsida (landskrona.se).
- Fasta avgifter tas för prövningen av olika ansökningar.
- Tillsynsavgifterna täcker kostnaden för den tillsyn som tillståndsmyndigheten utför varje år. Tillsynen innefattar förebyggande tillsyn, som utbildningar för serveringspersonal och möten med tillståndshavare, inre tillsyn, som informationsutbyte med andra myndigheter för kontroll av tillståndshavares ekonomiska skötsamhet, samt yttre tillsyn ute i verksamheterna dag, kvälls- och nattetid. Tillsynsavgifterna bygger på serveringsställets omsättning gällande alkoholdrycker och betalas av tillståndshavare i efterhand utifrån de årliga restaurangrapporterna.

Remissyttranden

Lagrum

Enligt 8 kap. 11 § alkohollagen en ansökan om stadigvarande serveringstillstånd får inte bifallas utan att polismyndighetens yttrande har inhämtats. Detsamma gäller, om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning, tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten. En ansökan om gårdsförsäljningstillstånd får inte bifallas utan att polismyndighetens yttrande har inhämtats, se 5 a kapitlet 9 § alkohollagen.

Riktlinjer

Vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd, cateringstillstånd, gårdsförsäljningstillstånd, tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten eller provsmakningstillstånd till allmänheten inhämtas som huvudregel yttranden från nedanstående myndigheter:

- Yttrande från polismyndigheten rörande sökandens lämplighet och rörande risken för ordningsstörningar eller andra olägenheter.
- Intern remiss inom miljöförvaltningen. Handläggning av serveringstillstånd sker på miljöförvaltningen. Utifrån den information som finns inom miljöförvaltningen kontrolleras att den sökande har en registrerad livsmedelsverksamhet och det görs en bedömning om det

finns risk för olägenheter med den sökta verksamheten, exempelvis ljudstörningar.

- Uppgifter från Skatteverket angående sökandens ekonomiska skötsamhet.
- Uppgifter från kronofogden angående eventuella restföringar rörande skulder till det allmänna.
- Yttrande från räddningstjänsten huruvida serveringsstället uppfyller kraven enligt räddningstjänstens lagstiftning samt uppgifter om det antal personer lokalen är avsedd för.
- Uppgifter från upplysningstjänst rörande ekonomisk skötsamhet och rörande sökandens organisation.

Miljöförvaltningen lägger stor vikt vid de yttranden som lämnas av polismyndigheten, Skatteverket, samt de uppgifter som inhämtas via internremiss på miljöförvaltningen. Förhållanden som kan medföra att ansökan avslås är exempelvis att sökanden är misstänkt eller dömd för brott, att sökanden misskött sin ekonomi, att polisen avstyrker på grund av ordningsproblem i området.

Om det framkommer information via internremissen på miljöförvaltningen som tyder på att det finns risk för att de närboende ska störas av den planerade verksamheten kan det vara skäl till avslag på ansökan.

Lämplighetsprövning och grundläggande förutsättningar

– för stadigvarande och tillfälliga serveringstillstånd, cateringstillstånd och provsmakningstillstånd samt gårdsförsäljningstillstånd.

Lagrum

En ansökan om serveringstillstånd bedöms utifrån alkohollagens krav. Av 8 kap 12 § alkohollagen framgår att serveringstillstånd endast får meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med alkohollagens krav. Sökanden ska genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva verksamheten.

Gårdsförsäljningstillstånd får meddelas endast den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt

omständigheterna i övrigt är lämplig att bedriva verksamheten och visar att den kommer att bedrivas enligt de krav som ställs upp i denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, se 5 a kapitlet 8 § alkohollagen.

Riktlinjer

- **Personlig lämplighet.** Miljöförvaltningens utredningssekreterare gör en prövning av personlig lämplighet gällande den eller de personer som har betydande inflytande i rörelsen, till exempel en ekonomisk intressent, aktieägare eller platschef.
- Vid lämplighetsprövningen kontrolleras i normalfallet förhållandena under tre år före ansökningstillfället. Vid grov eller upprepad brottslighet eller allvarlig ekonomisk misskötsamhet kan en längre tidsperiod beaktas.
- Den som är misstänkt för eller dömd för brott, som inte är endast bagatellartade, eller har fått ett serveringstillstånd återkallat under den senaste treårsperioden före ansökan anses i normalfallet inte lämplig för serveringstillstånd.
- **Ekonomisk skötsamhet.** Ekonomisk skötsamhet innebär bland annat att den sökande har betalat alla sina skatter och avgifter i tid, till stat och kommun. Skulder hos kronofogden kan exempelvis göra det svårare att få ett positivt besked. Miljöförvaltningens utredningssekreterare behöver också veta varifrån pengarna till verksamheten kommer. Det innebär att den sökande behöver uppvisa och styrka hur finansieringen av verksamheten ska gå till. Misstänker miljöförvaltningens utredningssekreterare någon form av bulvanförhållanden eller penningtvätt utreds detta särskilt.
- **Kunskap i alkohollagstiftning.** Minst hälften av de personer som har betydande inflytande och är aktiva i rörelsen, ska genomföra Folkhälsomyndighetens kunskapsprov med godkänt resultat. Det finns olika prov för olika former av serveringstillstånd. Kostnaden för provet ingår i ansökningsavgiften. Utifrån uppgifterna i ansökan om serveringstillstånd avgör miljöförvaltningen om kunskapsprov ska anordnas och vilka personer som i sådant fall ska avlägga provet. Kunskapsprov anordnas av miljöförvaltningens utredningssekreterare på överenskommen tid efter det att ansökan om serveringstillstånd inkommit. Vid underkänt resultat på kunskapsprov får maximalt två omprov genomföras. Vid tre underkända prov avslås ansökan om tillstånd.

- I fråga om gårdsförsäljningstillstånd gör miljöförvaltningens utredningssekreterare även en bedömning om tillverkare som yrkesmässigt och på egen hand tillverkar alkoholdrycker är juridiskt och ekonomiskt oberoende av andra tillverkare.

Krav på kök och mat

– vid stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten samt brandsäkerhet

Lagrum

Av 8 kap. 14 § alkohollagen framgår att serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat område som disponeras av tillståndshavaren.

8 kap. 15 § alkohollagen säger att stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten får meddelas endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter.

Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. Vid serveringstillstånd till slutet sällskap ska serveringsstället enligt 8 kap. 15 § alkohollagen tillhandahålla tillredd mat.

Av 5 a kapitlet 7 § alkohollagen framgår att den som bedriver gårdsförsäljning ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och hanteringen i övrigt samt ansvara för att det finns ett lämpligt egenkontrollprogram. Egenkontrollprogrammet och de övriga uppgifter som behövs för kommunens prövning ska bifogas ansökan om tillstånd enligt 6 §.

Av 5 a kapitlet 11 § alkohollagen framgår att gårdsförsäljningstillstånd ska avse ett visst avgränsat utrymme där försäljningen av alkoholdrycker ska ske. Utrymmet ska disponeras av tillståndshavaren.

Av 5 a kapitlet 16 § alkohollagen framgår att tillståndshavaren ansvarar för att information om alkoholens skadeverkningar lämnas i samband med besöksarrangemanget.

Enligt 8 kap. 16 § alkohollagen ska serveringsstället vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt. Vidare framgår av 8 kap. 22 § alkohollagen att lättdrycker ska finnas att tillgå i tillfredsställande urval och omfattning vid servering av alkoholdrycker.

Riktlinjer

- Restaurangverksamhetens lokal måste vara registrerad som livsmedelsanläggning enligt Europaparlamentets- och rådets förordning (EG) 9 nr 852/2004.
- Lokalen ska också vara godkänd för sitt ändamål av räddningstjänsten.
- Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad, överblickbar och möjlig att kontrollera.
- Restauranger som vänder sig till allmänheten ska ha ett eget professionellt anpassat restaurangkök i restauranglokalen vilket ska användas för att laga eller tillreda maträtter genom att råvaror förädlas. Vilken köksutrustning som krävs för att kravet på kök ska anses uppfyllt bedöms i förhållande till den meny av förädlade råvaror som restaurangen presenterar vid ansökan.

Vid ett stadigvarande serveringstillstånd ska restaurangen tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat och gästerna ska kunna erbjudas ett flertal maträtter av varierat slag. Det innebär att det ska finnas ett flertal såväl förrätter, huvudrätter och efterrätter att välja bland.

Miljöförvaltningen gör en helhetsbedömning av menyn. Efter kl. 23.00 ställs inte lika höga krav på matutbudet. Gästerna ska dock kunna erbjudas minst två olika rätter av enklare slag.

Gatukök, caféer och liknande enklare serveringar ska inte beviljas stadigvarande serveringstillstånd.

- Vid serveringstillstånd till slutet sällskap ska det finnas minst en tillredd maträtt samt ett par enklare alternativ som erbjuds gästerna under hela serveringstiden.
- Ett varierat utbud av lättdrycker innebär att det ska finnas minst ett lättdrycksalternativ till respektive slag av alkoholdryck som erbjuds i verksamheten.
- Tillverkaren vid gårdsförsäljning ska använda lokaler som är fysiskt skilda från lokaler som används av tillverkare vars årsproduktion överstiger de volymer som anges i lagen. Tillverkaren ska inte tillverka på licens.

Gårdsförsäljningstillstånd

Lagrum

Av 5 a kapitlet 2 § alkohollagen framgår att gårdsförsäljningstillstånd får meddelas en oberoende tillverkare som yrkesmässigt och på egen hand

tillverkar alkoholdrycker, om

1. den karaktärsgivande delen av tillverkningen sker på tillverkningsstället, och
2. tillverkarens årsproduktion av
 - a) spritdrycker inte överstiger 75 000 liter,
 - b) jästa alkoholdrycker med upp till 10 volymprocent alkohol inte överstiger 400 000 liter, och
 - c) jästa alkoholdrycker med mer än 10 volymprocent alkohol inte överstiger 200 000 liter.

Tillverkare av vin ska tillverka vinet av druvor som uteslutande kommer från tillverkarens egna odlingar.

Lag (2025:299).

Av 5 a kapitlet 3 § alkohollagen framgår att tillståndshavaren får bedriva gårdsförsäljning från endast den plats där huvuddelen av alkoholdryckerna har tillverkats (försäljningsstället). För tillverkare av vin kan den platsen i stället vara där huvuddelen av druvorna har odlats.

Lag (2025:299).

Av 5 a kapitlet 4 § framgår att gårdsförsäljning får endast ske till konsumenter som deltar i ett besöksarrangemang som har anordnats av tillståndshavaren och som har anknytning till den aktuella alkoholdrycken. Besöksarrangemanget ska genomföras i nära anslutning till försäljningsstället.

Besöksarrangemanget ska ha ett kunskapshöjande inslag och viss varaktighet samt erbjudas till konsumenter mot betalning.

Lag (2025:299).

5 § Vid gårdsförsäljning får försäljning av de egentillverkade alkoholdryckerna till varje enskild konsument vid samma besökstillfälle inte överstiga 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker. Avlämnande av dryckerna ska ske vid försäljningen. *Lag (2025:299).*

Riktlinjer

- Miljöförvaltningens utredningssekreterare gör prövningen även av den besöksverksamhet som ska tillhandahållas i samband med gårdsförsäljningen.

Tillfälliga serveringstillstånd

Lagrum

Enligt 8 kap. 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Riktlinjer

- En och samma sökande kan medges tillfälligt serveringstillstånd för enstaka tillfälle maximalt 12 gånger per år. Vid större omfattning på verksamheten krävs ett stadigvarande serveringstillstånd. Detta gäller inte cateringföretag eller ideella föreningar som saknar egen festlokal.
- Tillfälligt serveringstillstånd för säsongsservering beviljas under period omfattande maximalt 4 månader. Vid upprepad ansökan i samma lokal nästkommande år ska stadigvarande serveringstillstånd för återkommande säsonger sökas.

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten

Lagrum

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten får enligt 8 kap. 15 § alkohollagen meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Av 8 kap. 14 § första stycket följer att ett serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren.

Riktlinjer

- Sökanden ska ha rätt att disponera lokalen och utrymmen/markytan (oftast via hyresavtal eller äganderätt) för servering av alkohol.
- Som huvudregel ska sökande av serveringstillstånd även vara ansvarig anordnare av den offentliga tillställningen enligt ordningslagen. Om annan aktör är anordnare av det arrangemang inom vilket alkoholservering sker ska denna aktör anses ha ett betydande inflytande i serveringsrörelsen och därmed omfattas av lämplighetsprövningen enligt 8 kap 12 § alkohollagen. Det ska i dessa fall finnas ett skriftligt avtal mellan arrangören och restauratören. Detta avtal ska ges in med ansökan om serveringstillstånd.

- Lokalen ska vara registrerad som livsmedelsanläggning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien.
- Ett utbud av lagad eller på annat sätt tillredd mat ska tillhandahållas under hela serveringstiden.
- Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad, överblickbar och möjlig att kontrollera. Då markupplåtelsen omfattar större ytor såsom exempelvis hela festivalområden medges serveringstillstånd endast på särskilda avgränsade överblickbara serveringsytor inom festivalområdet.

Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap

Lagrum

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten får enligt 8 kap. 15 § alkohollagen meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap. Av 8 kap. 14 § alkohollagen framgår att serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat område som disponeras av tillståndshavaren.

Riktlinjer

- Ett slutet sällskap är enligt alkohollagen en begränsad krets av personer som har ett gemensamt intresse i föreningen eller sammanslutningen, utöver festtillfället och där personerna i kretsen är kända i förväg.
- Ett arrangemang som klassas som offentlig tillställning enligt ordningslagen kan inte ligga till grund för servering i slutet sällskap.
- Sökande ska ha en tillfredsställande organisation. Om verksamheten har kommersiella inslag ska sökande vara registrerad som näringsidkare. Om sökande är en förening ska det finnas stadgar, verksamhetsberättelse och en styrelse som tar ansvar för föreningens verksamhet.
- Privatpersoner kan beviljas tillfälligt serveringstillstånd i slutet sällskap för fester av helt privat karaktär och utan vinstintresse eller andra kommersiella inslag.
- Sökande ska ha dispositionsrätt till aktuell markyta/ lokal.
- Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad, överblickbar och möjlig att kontrollera.

- Minst en tillredd maträtt och ett par enklare alternativ ska erbjudas gästerna under hela serveringstiden.

Risk för alkoholpolitiska olägenheter

– bland annat på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Lagrum

Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Enligt 5 a kapitlet 10 § alkohollagen får gårdsförsäljningstillstånd vägras om gårdsförsäljning på grund av försäljningsställets belägenhet, besöksarrangemangets utformning eller andra omständigheter kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, även om övriga krav enligt denna lag är uppfyllda. *Lag (2025:299)*.

Riktlinjer

- Barn- och ungdomsinriktade arrangemang och miljöer ska vara alkoholfria.
- Stor återhållsamhet ska råda beträffande alkoholservering i anslutning till platser där det bedrivs verksamhet som riktar sig till barn och ungdomar.
- Stor återhållsamhet ska råda vid servering i samband med idrottsevenemang eller evenemang som främst riktar sig till ungdomar. Alkoholservering i idrottsarenor i samband med idrottsevenemang bör medges endast i ändamålsenliga restauranglokaler och ytor som är tydligt avgränsade, överblickbara och möjliga att kontrollera.
- Stor vikt läggs vid polismyndighetens yttrande angående risken för ordningsproblem på serveringsstället eller i dess närhet.
- Stor vikt läggs vid miljönämndens yttrande angående risken för störningar av närboende.

Serveringstider

Lagrum

Enligt 8 kap. 19 § alkohollagen får, om inte kommunen beslutar annat, servering av starköl, vin, annan jäst alkohol dryck och spritdryck inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte avslutas senare än klockan 01.00.

Enligt 5 a kapitlet 14 § alkohollagen beslutar kommunen under vilka tider gårdsförsäljning får bedrivas. Gårdsförsäljning får dock inte bedrivas tidigare än klockan 10.00 och inte pågå längre än till klockan 20.00.

Vid bestämmande av tiden för gårdsförsäljning ska det särskilt beaktas om försäljningen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. *Lag (2025:299)*.

Bestämmelserna om serveringstid syftar främst till att motverka olägenheter i fråga om ordning och nykterhet samt störningar i omgivningarna runt serveringsställena.

Det är kommunen som beslutar under vilka tider alkohol drycker och alkohol drycksliknande preparat får serveras. Om inte kommunen beslutar om andra tider, får andra alkohol drycker än folköl och alkohol drycksliknande preparat serveras enligt alkohollagens normaltid, det vill säga påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 01.00. Kommunen kan besluta om såväl utvidgade som mera inskränkta serveringstider utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet.

När kommunen ska besluta om serveringstider ska den särskilt ta hänsyn till var serveringsstället har sin geografiska belägenhet. Vissa områden är mer känsliga för störningar och olägenheter. Servering i vissa områden kan också innebära en särskild risk för människors hälsa. Det kan exempelvis vara vissa bostadsområden eller där det finns skolor eller fritidsgårdar. Områden där det finns institutioner för missbrukare eller liknade verksamhet kan också vara känsliga. Vid beslut om serveringstider tas alltid hänsyn till yttranden från polismyndigheten och inom miljöförvaltningen.

Vid beslut om serveringstider för cateringverksamhet kan en utgångspunkt vara att bevilja servering inom lagens normaltid. När kommunen prövar en ansökan om cateringtillstånd finns ingen angiven plats för tillståndet. Kommunen måste trots det besluta om serveringstid. Kommunen får emellertid genom anmälan av varje serveringstillfälle vetskap om mellan vilka tider en viss tillställning ska pågå, och har då möjlighet att följa upp verksamheten med tillsynsbesök.

Bestämmelserna om serveringstid gäller inte för rumsservering på hotell eller minibar i hotellrum.

Riktlinjer

- Yttrande inom miljöförvaltningen och polisen ska tillmätas stor betydelse vid bestämmande av serveringstiden.
- Serveringstid inom normaltiden 11.00-01.00 beviljas om det inte föreligger särskilda skäl för en serveringstid som startar senare eller avslutas tidigare. Särskilda skäl kan vara dokumenterade problem med störningar för närboende eller ordningsproblem.
- Serveringstid vid gårdsförsäljning inom den lagstadgade tiden 10.00-20.00 gäller, om det inte föreligger särskilda skäl för att begränsa tiden. Särskilda skäl kan vara dokumenterade problem med störningar för närboende eller ordningsproblem.
- Serveringstid före klockan 11.00 vid serveringstillstånd medges endast i undantagsfall.
- Utökad serveringstid som längst fram till klockan 03.00 kan beviljas om polismyndigheten inte har något att erinra, om miljöförvaltningen bedömer att verksamheten kan bedrivas utan risk för störningar av närboende och om det inte finns några aktuella anmärkningar mot tillståndshavaren eller restaurangverksamheten. Vid begränsat erfarenhetsunderlag, exempelvis vid nyetableringar, kan utökad serveringstid komma att förenas med beslut om provotid.
- Om provotid tillämpas krävs en ny ansökan om utökad serveringstid från tillståndshavaren i samband med provotidens slut. Med hjälp av nya yttranden från polisen och miljöförvaltningen och utifrån tillståndsinspektörens egna erfarenheter av verksamheten under provotiden avgörs om permanent utökad serveringstid kan beviljas eller ej.
- Tillfälligt utökad serveringstid fram till klockan 03.00 kan, under förutsättning att polisen och miljöförvaltningen inte har något att erinra och att det inte finns några aktuella anmärkningar mot tillståndshavaren eller serveringsverksamheten, beviljas för enstaka tillfälle som exempelvis nyårsafton, jubileumsfest eller liknande tillställning.
- Serveringstider för tillfälliga serveringstillstånd avgörs efter samma principer som för stadigvarande serveringstillstånd.

- Beslut om utökad serveringstid i verksamhet med servering av alkoholdrycker till allmänheten kan, om polisen bedömer att behov finns, förenas med villkor om förordnade ordningsvakter.
- Utökad serveringstid innebär i regel mer tillsyn än vad som är fallet för verksamheter med servering inom alkohollagens normaltid. Utökad serveringstid innebär också en tillkommande årlig tillsynsavgift som blir högre ju senare serveringstid som beviljats.

Uteservering

Lagrum

Ett serveringstillstånd omfattar alltid ett visst avgränsat utrymme som tillståndshavaren har dispositionsrätt över. Serveringen kan ske både inomhus och utomhus. Syftet med 8 kap. 14 § i alkohollagen är att definiera tillståndshavarens fysiska ansvarsområde, det vill säga det område där tillståndshavaren får och ska agera. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus. Vid ett beslut om serveringstillstånd kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, till exempel de som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt.

Riktlinjer

- Tillstånd till uteservering kan beviljas tills vidare året runt.
- Ett grundläggande krav för såväl serveringslokaler som andra avgränsade serveringsutrymmen är att de ska vara överblickbara för att serveringspersonalen ska kunna kontrollera vilka gäster som får tillgång till alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat. I de fall uteserveringen avskiljs från serveringsställets fasad genom en gång- eller cykelväg eller en gata kan tillstånd till uteservering ändå medges förutsatt att det finns en serveringsstation i uteserveringen som är bemannad med serveringspersonal under hela serveringstiden.
- I vissa särskilda fall då risken för olägenheter bedöms vara liten kan tillstånd till uteservering medges även om serveringen inte kan överblickas inifrån serveringsstället och även om det inte finns en bemannad serveringsstation. I dessa fall förenas tillståndet till uteservering med villkor om bordsservering.

- För uteservering på offentlig plats krävs tillstånd enligt ordningslagen vilket söks hos polismyndigheten. För uteservering på privat mark som inte kräver tillstånd enligt ordningslagen krävs upplåtelseavtal med fastighetsägaren. Tillstånd enligt ordningslagen alternativt avtal med fastighetsägaren ska ges in till miljöförvaltningen i samband med ansökan om tillstånd till uteservering av alkoholdrycker.
- Uteservering ska vara väl avgränsad genom staket eller liknade så att det tydligt framgår för gästen var uteserveringens gränser går.
- Uteservering ska vara möblerad med sittplatser och erbjuda servering av mat under hela serveringstiden.
- Serveringstiderna i uteservering bestäms efter samma överväganden som gäller serveringstider i övrigt enligt alkohollagen. En riskbedömning görs efter att internt yttrande inhämtats från miljöförvaltningen samt från polisen. Om risk för störningar för närboende föreligger ska tillstånd till uteservering inte medges. Detsamma gäller om polisen påtalat risk för ordningsproblem. I de fall det finns en dokumenterad historik av störningar för omgivningen från ett serveringsställe råder en restriktiv hållning vid bedömningen av om tillstånd till uteservering kan beviljas. Detta gäller även vid ansökan i sådana fall om utökad serveringsyta eller utökad serveringstid i uteserveringen.

Gemensamt serveringsutrymme

Lagrum

Enligt 8 kap. 14 § andra stycket alkohollagen kan särskilt tillstånd meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det gemensamma serveringsutrymmet kan vara såväl inomhus som utomhus. Vid sådana tillstånd är det viktigt att serveringsutrymmet har en öppen planlösning så att det är överskådligt. Varje tillståndshavare är ansvarig för att den egna serveringen följer reglerna i alkohollagen för ordning och nykterhet samt övriga bestämmelser som är tillämpliga.

Det vanliga är att bevilja tillstånd för gemensamt serveringsutrymme vid tillfälliga arrangemang, så som festivaler när flera restauranger finns på samma ställe.

Av 5 a kapitlet 11 § st. 2 framgår att flera tillståndshavare inte får utnyttja ett gemensamt utrymme för gårdsförsäljning. *Lag (2025:299)*.

Riktlinjer

- Gemensamt serveringsutrymme kan medges vid stadigvarande eller tillfällig servering till allmänheten.
- Ansökan om gemensamt serveringsutrymme kan göras gemensamt av flera tillståndshavare och ansökan kan göras samtidigt som ansökan om serveringstillstånd görs.
- Vid ansökan om gemensamt serveringsutrymme ska de parter som önskar dela serveringsutrymme i en gemensam skriftlig handlingsplan redogöra för hur alkohollagens regler om bland annat uppsikt, ordning och nykterhet och åldersgräns ska upprätthållas i det gemensamma serveringsutrymmet.
- Vid dokumenterade olägenheter eller andra brister som utgör grund för återkallelse kan tillståndet till gemensamt serveringsutrymme återkallas för samtliga även om det inte går att utreda eller styrka vem eller vilka av tillståndshavarna som har brustit i ansvar och utövande.
- Tillstånd till gemensamt serveringsutrymme förenas med villkor om förordnade ordningsvakter om Polismyndigheten bedömer att behov finns.
- Tillstånd till gemensamt serveringsutrymme kan förenas med villkor om bordsservering.

Provsmakningstillstånd

Lagrum

Av 8 kap 6 § alkohollagen framgår att anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller av alkoholdrycksliknande preparat vid arrangemang riktade till allmänheten är tillåtet under förutsättning att

1. arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker eller preparat som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum, eller
2. de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och får ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker eller preparat som avses erbjudas.

Av 8 kap. 7 § alkohollagen framgår att den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att, efter anmälan till kommunen, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna.

Om sådant tillstånd saknas, får tillverkaren erbjuda provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker vid tillverkningsstället efter särskilt tillstånd för provsmakning.

Den som har gårdsförsäljningstillstånd ska i anslutning till sådan försäljning få erbjuda provsmakning av sådana egentillverkade alkoholdrycker som tillståndet avser.

Riktlinjer

- Provsamakning innebär att det ska handla om små mängder av olika produkter, oftast motsvarande en matsked eller mindre som provas per person. Detta gäller oavsett vilken form av alkoholdryck eller alkoholdrycksliknande preparat som erbjuds.
- Den som ansöker om provsmakningstillstånd genomgår lämplighetsprövning enligt 8 kap. 12 § alkohollagen.
- Provsamakningstillstånd meddelas för avgränsat serveringsområde som är möjligt att överblicka och kontrollera.

Cateringstillstånd

Lagrum

Av 8 kap. 4 § alkohollagen framgår att den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap kan meddelas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle anmäls till och godkänns av kommunen. Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få stadigvarande serveringstillstånd.

Riktlinjer

- Det krävs ett stadigvarande cateringtillstånd för respektive kommun som cateringservering sker i.
- Den som ansöker om stadigvarande cateringtillstånd genomgår lämplighetsprövning enligt 8 kap. 12 § alkohollagen.
- Tillstånd för cateringverksamhet är undantaget från alkohollagens krav på att serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme. Däremot är det krav på att tillståndshavaren för varje tillfälle anmäler till kommunen var alkoholserveringen ska äga rum. Vid anmälan ska tillståndshavaren skicka med ett intyg på att lokalen är brandsäker.
- Någon kontroll av lokalen genom tillsyn görs inte om alkoholserveringen ska ske i någons hem.

- Cateringföretaget ska ha ett eget kök för tillredning av mat. Köket ska vara utrustat så att det är möjligt att tillreda mat på ett yrkesmässigt sätt. Köket behöver dock inte finnas i anslutning till serveringslokalen. Cateringköket behöver inte heller finnas i Landskrona kommun.

Ordning och nykterhet

Lagrum

Av 3 kap. 5§ alkohollagen framgår att försäljning av alkoholdrycker och alkoholsliknande preparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Den som säljer alkoholdrycker och alkoholsliknade preparat ska se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället.

Av 8 kap. 20 § alkohollagen framgår att vid servering av alkoholdrycker och alkoholsliknande preparat ska ansvarig personal se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks.

Av 8 kap. 21 § alkohollagen (2010:1622) framgår att priset för en alkoholdryck eller ett alkoholdrycksliknande preparat får vid servering inte sättas lägre än inköpspriset för drycken jämte skäligt påslag. Prissättningen får inte ske på ett sådant sätt att försäljning av drycker med högre alkoholhalt främjas. Gästerna får inte uppmanas eller förmås att köpa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat.

Av 8 kap. 22 § alkohollagen (2010:1622) framgår att vid servering av alkoholdrycker ska lättdrycker finnas att tillgå i tillfredsställande urval och omfattning.

Av 8 kap. 23 § alkohollagen (2010:1622) framgår att från ett serveringsställe med serveringstillstånd får inte någon medföra spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat som har serverats i lokalen. Detta gäller inte hotellrum med minibar.

Av 8 kap. 24 § alkohollagen (2010:1622) framgår att på serveringsställe där serveringstillstånd gäller får inte någon inta eller tillåtas inta andra alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat än sådana som har serverats i enlighet med tillståndet. Detta gäller dock inte på hotellrum.

Inte heller får någon inta eller tillåtas inta alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat på ett serveringsställe där dessa preparat inte får serveras eller i en lokal som yrkesmässigt upplåts för anordnande av sammankomster i slutna sällskap vid vilka mat eller dryck tillhandahålls av

innehavaren eller genom dennes försorg och där servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat inte är tillåten.

Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som inte får serveras i en lokal som avses i denna paragraf får inte heller förvaras i lokalen eller tillhörande utrymmen.

Riktlinjer

- Den som har stadigvarande serveringstillstånd ska ha en skriftlig alkohol, drog- och säkerhetspolicy, vilken alla som arbetar i verksamheten ska känna till och följa.
- Den som bedriver nöjesinriktad verksamhet med utökad serveringstid ska se till att personalen är tillräckligt utbildad i ansvarsfull alkoholservering.
- Den som har serveringstillstånd ska av säkerhetsskäl ha ett system för kontroll av antalet gäster som befinner sig på serveringsstället.
- Servering av större mängder alkohol till en grupp gäster, t. ex. hela flaskor spritdryck eller shotbrickor bör undvikas. Om denna typ av servering tillämpas krävs att serveringspersonalen har ständig uppsikt över de som serverats alkoholen för att säkerställa att ingen gäst överserveras.
- Särskild måttfullhet innebär bland annat att marknadsföring inte får vara uppsökande, påträngande eller uppmana till bruk av alkohol.

Villkor vid beviljande av serveringstillstånd

Allmänna förvaltningsrättsliga principer

Av prop. En ny alkohollag (2009/10:125) framgår att en myndighet som på ansökan meddelar ett för sökanden positivt beslut har, utan författningsstöd, enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer rätt att till sitt beslut foga olika slag av villkor (s.166).

Syftet med bestämmelser om villkor är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall.

Riktlinjer

- Beslut om serveringstillstånd eller provsmakningstillstånd förenas vid behov med villkor rörande exempelvis bordsservering, förordnade ordningsvakter, entrévärdar eller åldersgränser.

- I samband med beslut om utökad serveringstid i nöjesverksamhet kan villkor meddelas om att personal i verksamheten ska vara utbildad i ansvarsfull alkoholservering.
- Vid beslut om uteservering med kortare serveringstid än serveringsstället i övrigt meddelas som huvudregel villkor om utrymningstid avseende uteserveringen.
- Vid beslut om uteservering som inte är möjlig att ha uppsikt över från serveringslokalen meddelas som huvudregel villkor om bemannad serveringsstation i uteserveringen alternativt bordsservering.

Stadens tillsynsverksamhet

Lagrum

Av 9 kap. 2 § alkohollagen (2010:1622) framgår bland annat att kommunen och polismyndigheten har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker och alkoholdryckliknande preparat.

Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges in till Länsstyrelsen.

Av 9 kap. 3 § alkohollagen (2010:1622) framgår att för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring i 7 kap. finns det särskilda regler i marknadsföringslagen (2008:486). Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna gentemot den som har serveringstillstånd får, i fråga om marknadsföring på serveringsstället, utövas även av kommunen.

Riktlinjer

- Stadens tillsynsplan ska revideras årligen.
- Stadens tillsyn enligt alkohollagen bedrivs på tre olika sätt: förebyggande tillsyn, inre och yttre tillsyn.
- Förebyggande tillsyn är stadens arbete med information och utbildning, exempelvis utbildning i Ansvarsfull alkoholservering. Syftet är att informera och göra tillståndshavaren uppmärksam på alkohollagens regler så att brister inte uppstår.
- Inre tillsyn innebär att staden arbetar med att granska om tillståndshavarna uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Den inre tillsynen utförs av miljöförvaltningens utredningssekreterare.

- Vid yttre tillsyn besöker staden serveringsställena under pågående verksamhet, framför allt på kvällar och nätter, för att kontrollera att verksamheten bedrivs enligt alkohollagens regler. Särskilt granskas ordning och nykterhet samt att inte underåriga serveras alkohol. Utöver detta så kontrolleras också bland annat marknadsföring, matutbud och kassahanteringen.
- Samordnade tillsyn kan genomföras med andra myndigheter, exempelvis polismyndigheten, Skatteverket eller räddningstjänsten. Enligt Landskrona stads överenskommelse med polismyndigheten ska gemensam tillsyn ske varje år.
- Tillsynen dokumenteras och tillståndshavaren ska informeras om att tillsyn genomförts.